

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007.00/797
KONU : Yazılı Soru Önergesi

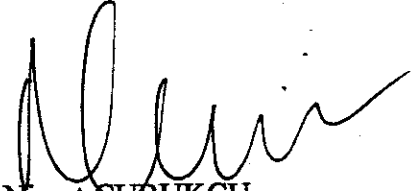
21.1.4/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

- İLGİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 07.04.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2699-4995/10687 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 10.04.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-53-12/1543 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazıyla Bakanlığımıza gönderilen, Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR'un Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği 7/2699 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan. ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF.DR.N.GAYE ERBATUR'UN
7/2699 ESAS NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

TİSK tarafından yapılan bir araştırmaya göre, ülkemizde 15-29 yaş grubu kadınların yaklaşık %60'ı, 25-29 yaş grubundaki kadınların ise %66'sı ne öğrenim görmekte ne de çalışmaktadır. Bu da ülkemizdeki kadın atalet oranının AB ve OECD ülkelerin göre çok yüksek bir oranda seyretmesi demektir. Kadınların istihdama katılmaması ise ülkemizin ekonomik kalkınması açısından da olumsuz etkilemektedir. Bu çerçevede;

SORU 1:

Kadının istihdama katılabilmesi ve "kadının yeri evidir" zihniyetinin değişimi için alınan tedbirler nelerdir?

CEVAP 1 :

Ülkemizde yasal alanda kadın erkek eşitliğinin sağlanmış olmasına karşın kadınlar ve erkekler arasındaki geleneksel rol paylaşımındaki eşitsizlik, kadınların erkeklerle birlikte kaynaklardan ve kalkınmadan eşit yararlanmalarının önünde engel teşkil etmektedir. Bu nedenle kadın istihdamını genel istihdam ve işsizlik sorunundan ayrı olarak değerlendirmek, farklı politikalar belirlemek gerekmektedir.

Ülkemizin makro politikalarının belirlenmesinde temel belge niteliği taşıyan 9. Kalkınma Planı hazırlık çalışmaları çerçevesinde İşgücü Piyasası Özel İhtisas Komisyonu kapsamında kadın istihdamı konusuna özel önem verilmiş, gerek vizyonda toplumsal cinsiyet eşitliğine, gerekse alınacak tedbirler arasında kadınların iş bulma, girişimcilik eğitimleri ve istihdam garantili eğitim programlarından yararlandırılmaları hususlarına vurgu yapılmıştır.

Bunun yanında Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde olan Ülkemiz, Avrupa İstihdam Stratejisi ile uyumlu Ulusal İstihdam Stratejisi'nin hazırlıklarını sürdürmektedir. Avrupa İstihdam Stratejisinde dört temel boyuttan ikisi Girişimcilik ve Eşit Fırsatlar konusudur. Bu iki temel öncelik bir arada değerlendirildiğinde; kadın ve erkeklere eşit kariyer fırsatları sunulması, iş piyasasına uyumlarının sağlanması ve kendi işini kuracak kişilerin desteklenmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda hazırlanan Ülkemizin Ulusal İstihdam Stratejisi'nde de; kadınların istihdama katılımlarının artırılması için tespit edilen öncelikler arasında "kadın girişimciliğinin yaygınlaştırılması ve desteklenmesi; kadın girişimciler için yeni programlar geliştirilmesi ve rehberlik hizmetlerinin sağlanması" ile "zihniyet dönüşümünü gerçekleştirecek, toplumsal cinsiyet eşitliğini yani kadın erkek eşitliğini yaşama geçirecek çabaların artırılması" hususları önemle vurgulanmıştır.

2007 yılında Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişikliklerle hane halkı içinde kadınlar tarafından üretilen ürünlerin düzenlenen kermes, festival, panayır ile kamu kurum ve kuruluşlarınca geçici olarak belirlenen yerlerde satılması sonucu kadınların elde ettikleri gelirler vergiden muaf tutulmuştur.

Diğer taraftan Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde, kadın erkek eşitliğini sağlamaya yönelik bir Fırsat Eşitliği Komisyonu kurulması amacıyla 09.04.2008 tarihinde

Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanun Teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulmuştur.

Kadının işgücü piyasasına ve istihdama katılımının artırılmasını sağlamak için gerekli olan zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılı Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği Programı kapsamında, Türkiye'de kadınların toplumsal fırsatlardan erkeklerle eşit biçimde yararlanmalarının sağlanması ve kadının insan haklarının korunması hedeflerine dönük olarak "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi" ile "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi" yürütülmektedir.

Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı ile Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile birlikte ortaklaşa yürütülmekte olan **"Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi"**nin toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana plan ve programlara yerleştirilmesinin önemini içeren eğitim materyali geliştirilmesi ve eğitim programları gerçekleştirilmesini hedefleyen altıncı bileşeni kapsamında, gerçekleştirilecek eğitimlerde kullanılmak üzere bir toplumsal cinsiyet eşitliği el kitabı hazırlanmıştır. Kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden yaklaşık 100 kişinin katıldığı "Eğiticiler Eğitimi" programı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca politika oluşturulması aşamasında katkı sağlayacak olan kamu kurumlarında görevli politika uzmanlarının toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilgilendirilmesini ve bu konuda farkındalıklarının artırılmasını amaçlayan "Uzmanlara Yönelik Eğitimler" tamamlanarak, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapmakta olan yaklaşık 120 kişiye eğitim verilmiştir. Belediye Başkanları, Başkan Yardımcıları ve Kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticilerine yönelik Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Semineri düzenlenmiştir. Proje dâhilinde Ankara, Gaziantep, Antalya, Samsun ve Bursa illerini kapsamak üzere toplam 500 "politika uygulayıcısının" katılacağı toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Ankara ve Gaziantep illerindeki eğitimler tamamlanmıştır.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından, Avrupa Komisyonu'nun mali katkısı ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun (UNFPA) teknik desteği ile **"Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi"** yürütülmektedir.

Söz konusu Proje çerçevesinde **"2007-2010 Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı"** hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Ulusal Eylem Planı'nda belirlenen altı hedeften birisi de "Kadının sosyo-ekonomik konumunun güçlendirilmesine yönelik düzenlemeleri yapmak ve uygulanmasını sağlamak"tır. Bu çerçevede, kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi, bu konuda eğitim, danışmanlık ve finansal hizmetlerin sunulması, kadınlara yönelik istihdam garantili meslek edindirme kurslarının iş piyasasında ihtiyaç duyulan alanlarda çeşitlendirilerek artırılması, makul ücret karşılığında yaşlı, özürü ve çocuk bakım hizmetlerini sunacak bakım evleri ve kreşlerin sayısının artırılması için kamu ve özel sektör desteğinin sağlanması, kadının çalışma hayatına girişte ve çalışma hayatında karşılaştığı her türlü ayrımcılığa karşı gerekli önlemlerin alınması, yoksulluğun azaltılması amacıyla, pozitif ayrımcılık içerecek şekilde, yoksul kadınların ve kadın başlı ailelerin gelir getirici faaliyetlerinin, İl Özel İdaresi Kanunu kapsamında Mikro Kredi uygulamalarıyla desteklenmesi faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Diğer taraftan, İl Özel İdaresinin görev ve yetkileri arasında yoksullara mikro kredi verilmesinin de yer alması nedeniyle Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün bu Kanunun söz konusu maddesinin özellikle pozitif ayrımcılık içerecek şekilde kadın yoksulluğunu azaltmaya yönelik olarak 81 İl Valiliği tarafından uygulanması hususundaki girişimleri olumlu bir şekilde devam etmektedir.

Ayrıca Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nce, kadın girişimcilere eğitim, kapasite geliştirme desteği ile girişimci fikirlerini hayata geçirmelerinde rehberlik yapmak ve destek vermek amacıyla kurulan Kadın Girişimciler Kurulu'na üyedir. 81 ilde örgütlenecek Kurul, kadın girişimci potansiyelinin nicelik ve nitelik bakımından geliştirilmesi ve daha donanımlı hale getirilmesi amacıyla politika belirlemek ve girişimcilik kültürünün kadınlar arasında gelişmesine öncülük etmek üzere çalışmalar yürütecektir.

Ülkemizde kadın istihdamının geliştirilmesine yönelik olarak gerçekleştirilen diğer önemli bir faaliyet de Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü ve AB Komisyonu işbirliği ile yürütülen "Aktif İşgücü Programları Projesi"dir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün de Yürütme Komitesinde yer aldığı Projenin hedef gruplarından birisi de kadınlardır. Bu çerçevede kabul edilen kadın kuruluşlarının projeleri desteklenmiştir.

SORU 2:

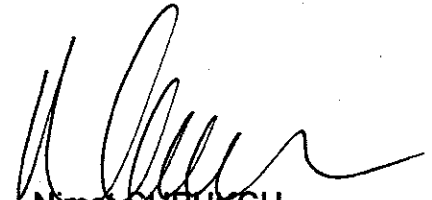
Uluslar arası sözleşmeler gereğince kadın istihdamının artırılması gerekirken kadın istihdam oranı %22'e kadar düşmüştür. Bu oranın tekrar artma yönüne geçebilmesi için ulusal bir eylem planı gerçekleştirilecek midir?

CEVAP 2 :

2005 yılı Türkiye-Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği programı çerçevesinde, Türkiye'de kadınların toplumsal fırsatlardan erkeklerle eşit biçimde yararlanmalarının sağlanması ve kadının insan haklarının korunmasına yönelik olarak Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı Dış İlişkiler Direktörlüğü tarafından ortaklaşa yürütülen "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eşleştirme Projesi"nin Dördüncü bileşeni kapsamında kadın istihdamı konusunu da içeren bir Ulusal Eylem Planı taslağı hazırlanmaktadır. Ulusal Eylem Planı taslağı politika dokümanları Pekin Eylem Platformu'nda belirlenen kritik alanlar esas alınarak hazırlanmıştır. Taslakta yer alan sekiz ana başlıktan ikisi "Kadın ve Ekonomi" ile "Kadın ve Yoksulluk" olup bu alanlarda 9.Kalkınma Planı hedefleri dahilinde tüm taraflarca kadın istihdamının artırılması, kırsal kesimdeki kadınların konumlarının iyileştirilmesi, işgücü piyasasında cinsiyet ayrımcılığı ile mücadele edilerek, kadın ve erkek arasında ücret farklılıklarının azaltılması, istihdam dışında kalan yoksul kadınların konumlarının iyileştirilmesi, yoksullukla mücadele eden sorumlu kuruluşlar arasında koordinasyon eksikliğinin giderilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu Ulusal Eylem Planı çalışmaları devam etmekte olup, Eylül 2008'de tamamlanarak yürürlüğe girecektir.

Saygılarımla.

Nihat ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı